

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.389/2022/7. szám

A Debreceni Ítéltábla felperes neve (cím) felperesnek – a H.-né dr. B. M. pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.139/2021/38. számú ítélete ellen a felperes 40. sorszám alatt benyújtott és Pf. 3. sorszám alatt pontosított fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára további 6000 (hatezer) forint feljegyzett kereseti illetéket és 48 000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Megállapítja, hogy az alperes pártfogó ügyvédjének másodfokú díját a felperes viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] V. A. (a továbbiakban: a gyermek) 20... augusztus 1.-én született. Az édesapja a felperes, az édesanyja pedig V. E. (a továbbiakban: a gyermek anyja), akik sem a gyermek születése előtt, sem pedig azt követően nem éltek együtt, mert a felperes mindvégig házas volt. Ettől függetlenül a felperes a gyermek 3 éves korában teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot tett, és megállapodást kötött a gyermek anyjával, amely alapján rendszeresen tartotta a kapcsolatot a gyermekkel, így részese lett az életének.

[2] A gyermek anyja 2020. szeptember 5-én érzelmi viszonyt létesített az alperessel, aki 2020 novemberétől kezdődően egyre többször tartózkodott a gyermek és az anyja által használt t.-i lakásban. Emiatt megromlott a kapcsolat a gyermek anyja és a felperes között. Miután a gyermek 2020. október 10-én alkoholos állapotban rosszul lett az anyjával közösen használt t.-i lakásban, a felperes 69 alkalommal hívta fel a gyermek anyját telefonon, és 18 alkalommal küldött trágár üzeneteket neki, továbbá a lakásból való távozásra történt felszólítás után is megpróbált ott maradni. Ezért a gyermek anyjának feljelentése folytán büntetőeljárás indult vele szemben zaklatás büntetnének és magánlaksértés vétségének

gyanúja miatt, amelynek eredményeként a M.k.-i J.-i Ü. a vádelemelést elhalasztotta. A felperes ugyanakkor a gyermek védelembe vételét kezdeményezte, ezt az eljárást pedig a gyámhatóság szüntette meg a gyermek veszélyeztetettségének hiánya miatt.

[3] A gyermek anyja 2020 novemberében keresetet nyújtott be a felperessel szemben a gyermek kizárólagos szülői felügyeletének megszerzése, gyermektartásdíj megfizetése, valamint a gyermek és a felperes közötti kapcsolattartás szabályozása iránt. Ennek folytán a P.l.-i J.b. előtt 3.P.20.0../20... szám alatt indult per, amelynek során a bíróság 2021. április 15-én ideiglenes intézkedéssel úgy határozott, hogy a felperes április 24-én, május 8-án, május 15-én, június 5-én és június 19-én 9 órától 11 óráig jogosult ellenőrzött kapcsolattartásra a T.-i Cs.-i és Gy.j.-i Sz.-nál, 2021. július hónaptól kezdődően pedig minden páratlan héten szombaton 9 órától 17 óráig jogosult a gyermeket magával vinni. Ezt követően a bíróság a 92. sorszám alatti ítéletével a gyermek feletti szülői felügyeleti jog gyakorlására a gyermek anyját jogosította fel, a felperest kötelezte gyermektartásdíj megfizetésére, valamint szabályozta a gyermek és a felperes közötti kapcsolattartást. A felperes fellebbezése folytán eljár Debreceni Törvényszék a 2022. július 6-án kelt P1.Pf.20.3../20../8. számú ítéletével a P.l.-i J.b. elsőfokú ítéletének fellebbezett részét helybenhagyta.

[4] A felperes a módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az emberi méltósághoz fűződő jogát, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: a Ptk.) 4:178. §-ának (1) bekezdésében foglalt kapcsolattartási jogát, mert 2020. szeptember 5-től nem biztosította a gyermekével való kapcsolattartást, hanem épp ellenkezőleg: ellene nevelte őt. Erre tekintettel 500 000 Ft sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

[5] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy nem sértette meg a felperes személyiségi jogait, a kapcsolattartás joga pedig nem is személyiségi jog.

[6] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az alperes pártfogó ügyvédjének díját a felperes viseli.

[7] A határozatának indokolása szerint a per során nem volt vitás, hogy a felperes 2020. szeptember 5-től a P.l.-i J.b. ideiglenes intézkedésében írt első kapcsolattartásig: 2021. április 24-ig nem találkozott a gyermekkel. A Ptk. 4:173. §-a, 4:177. §-a és 4:178. §-a alapján nem lehet vita tárgya az sem, hogy a kapcsolattartás mind a gyermekkel együttélő, mind pedig a tőle különélő szülő esetében nemcsak jog, hanem kötelezettség is, amely abban áll, hogy a szülőknek a kapcsolattartás során egymás életét és nyugalmát tiszteletben tartva együtt kell működniük. E kötelezettségének a felperes nem tett eleget. Ennek oka egyrészt az, hogy nem kezdeményezett jogi eljárásokat a gyermekkel való kapcsolattartása érdekében, annak ellenére, hogy a lehetőségeivel – az ügyvédi hivatása folytán – tisztában kellett lennie. Másrészt nem tartotta tiszteletben a gyermek anyjának életét és nyugalmát sem, amelyet a csatolt ügyészégi és bírósági iratok teljes mértékben igazoltak.

[8] Azt a tényállítást ugyanakkor, hogy az alperes akadályozta a gyermekkel való kapcsolattartását, a felperes nem bizonyította, hiszen mindezt a tanúként kihallgatott gyermek és az édesanyja is cáfolta. Ezzel szemben a gyermek maga nyilatkozta azt, hogy a

saját elhatározásából nem kívánt találkozni a felperessel, mert úgy érezte, hogy az apja igazságtalanul bántja az édesanyját és az alperest. Bár a felperes indítványozta az alperes pszichológiai vizsgálatát és tanúk meghallgatását is, ezekkel olyan tényállításokat kívánt alátámasztani, amelyek az alperes perrel érintett magatartása szempontjából nem voltak relevánsak, így azokat el kellett utasítani. Erre tekintettel a felperes nem igazolta, hogy az alperes megsértette az emberi méltóságát és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. A Ptk. 4:178. §-ában foglalt kapcsolattartás pedig az irányadó kúriai gyakorlat szerint nem minősül személyiségi jognak, így a kereset akkor sem lett volna alapos, ha a felperes igazolta volna, hogy az alperes miatt nem tudott kapcsolatot tartani a gyermekkel.

[9] A felperes a fellebbezésében arra kérte az ítéltáblát, hogy változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, és a keresetnek adjon helyt. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet tényállása hiányos, az abból levont jogi következtetés pedig téves. A gyermekkel valójában 2020. szeptember 5-ig kiváló apa-fia kapcsolatban voltak, amely az alperes feltűnésével hirtelen megváltozott. Ennek okai az alperes és a gyermek anyja voltak, akik ellene nevelték a gyermeket, ezért 2020. szeptember 5. és 2020. december 31. között hiába próbált közeledni hozzá, a gyermek visszautasította őt. Az általa bejelentett tanúk igazolhatták volna, hogy az alperes hogyan viselkedett a saját gyermekeivel, ami bizonyította volna a diszkriminációt. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság elutasította az indítványait, és a gyermek anyját hallgatta ki tanúként, aki sokszor feljelentette és egyszer össze-vissza verte őt, így elfogultan nyilatkozott. Nem lehetett volna kritika nélkül elfogadni a gyermek vallomását sem, aki ekkor még csak 15 éves volt, szemben vele, aki már betöltötte a 60. életévét, és szerzett három diplomát. A gyermek anyjával nem az alperes miatt romlott meg a viszonya, hanem azért, mert nem tarthatta a kapcsolatot a gyermekkel.

[10] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság többször rendre utasította őt, miközben szó nélkül hagyta, hogy az alperes bűncselekménnyel vádolta meg, és mindig megszakította a nyilatkozatait. Figyelmen kívül hagyta azt is, hogy a jogszabály szerint az alperes kötelezettsége nem az volt, hogy ne gátolja a kapcsolattartást, hanem az, hogy kifejezetten biztosítsa azt, amely aktív magatartást jelent. Azt azonban, hogy hogyan és hányszor gyözködte a gyermeket, hogy lépjen vele kapcsolatba, az alperes nem adta elő, mint ahogy nem hivatkozott arra sem, hogy közölte volna vele a gyermek új lakcímét. Nem tagadta továbbá, hogy letiltotta őt a gyermek telefonjáról. Az elsőfokú bíróság nem engedte az alperessel való szembesítését, továbbá azt sem, hogy kérdéseket intézhessen a gyermek anyjához. Elfogadta a P.l.-i J.b. jogszerűtlen ítéletét, amely jelenleg felülvizsgálat alatt van a Kúrián. Nem állította meg az eljárást az alperes oldalán felmerült bűncselekmények kivizsgálásáig. Eltúrte az alperes rosszhiszemű pervitelét. Tévesen alkalmazta a Ptk. 2:42. §-át, 4:4. §-át, 4:178. §-át, és figyelmen kívül hagyta a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiumának állásfoglalását, amely szerint a sérelemdíj – egyebek mellett – a jogsértő magatartás miatt keletkezett veszteségérzet megszüntetését és a lelki egyensúly helyreállítását is célozza. A jogsértést nemcsak közvetlen, hanem közvetett bizonyítékok is igazolhatták volna, az erre irányuló indítványait azonban az elsőfokú bíróság – tévesen – elutasította.

[11] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Egyetértett annak indokaival, amelyeket azzal egészített ki, hogy az alperes a kapcsolattartással kapcsolatos sérelmeit a bírói gyakorlat szerint nem érvényesíthette személyiségi jogi perben, így az erre vonatkozó jogszabályokat az elsőfokú bíróság nem sérthette meg. Az elsőfokú ítélet azon megállapításait pedig, amelyek szerint nem sérült az

emberi méltósága és a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a felperes a fellebbezésében nem tette vitássá.

[12] A fellebbezés elbírálása során az ítéltábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. §-ának (1) bekezdése alapján nem lépte át a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátait, olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései]. Ezért kizárólag abban foglalt állást, hogy az elsőfokú bíróság a fellebbezésben foglalt okok miatt jogszerűtlenül utasította-e el a felperes keresetét, vagy nem. Ennek eredményeként a fellebbezést alaptalannak találta.

[13] Ahogy arra a Kúria már számos határozatában, így például a Pfv.IV.21.568/2019/3. számú ítélete indokolásának [28] pontjában rámutatott: „a következetes és teljesen egyértelmű bírói gyakorlat szerint a személyiségi jogi per a jogrendszerben elfoglalt helyénél és szerepénél fogva alkalmatlan bármely más jogterületre tartozó jogvita eldöntésére, de még véleményezésére is. A jogrendszer nem megengedhető megkettőződésére vezetne az, ha más jogterületeken még eldöntetlen jogviták befolyásolására lenne felhasználható a személyiségi jogi per, vagy más jogterületeken már eldöntött jogviták tekintetében egyfajta jogorvoslati fórumként funkcionálna. Az erre irányuló igényeket a személyiségi jogi perekben eljáró bíróságok következetesen elutasítják.” Ennek megfelelően a Kúria töretlen gyakorlata szerint családjogi viták, így a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás problémái személyiségi jogi jogvitában nem rendezhetőek, tehát az ezzel kapcsolatos esetleges szankciók alkalmazása is a családjog körébe tartozik. Mindez azt jelenti, hogy a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályainak megszegése személyiségvédelmi igényt nem alapoz meg, jogkövetkezményként tehát kizárólag a családjog által biztosított szankciókat lehet alkalmazni (pl.: Kúria Pfv.IV.20.501/2017., Pfv.IV.21.947/2017/3., Pfv.IV.21.115/2019/3., Pfv.IV.20.766/2019/5., Pfv.IV.20.604/2020/6.).

[14] Ez az érvelés a jelen perben is irányadó volt. A felperes ugyanis azt sérelmezte, hogy az alperes – állítása szerint – nem biztosította számára a gyermekkel való kapcsolattartást, hanem épp ellenkezőleg: kifejezetten akadályozta azt azzal, hogy a gyermeket ellene nevelte. Ennek megfelelően a módosított kereset azon alapult, hogy az alperes ezzel a magatartásával sértette meg a felperes emberi méltóságához és kapcsolattartáshoz való jogát, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmát. Ez a magatartás azonban a kifejtettek szerint személyiségvédelmi igényt nem alapozhat meg, a különélő szülő és a gyermeke közötti kapcsolattartást érintő jogvitát ugyanis nem a személyiségi jog általános szabályai alapján, hanem a kapcsolattartásra vonatkozó speciális jogszabályi rendelkezések alkalmazásával kell elbírálni, így ez utóbbi szabályok szerint kell levonni az esetleges jogsértés jogkövetkezményeit is. E jogvitát tehát a személyiségi jogi perben eljáró bíróság nem dönthette el, de még csak nem is véleményezhette, így – egyebek mellett – nem foglalhatott állást abban a kérdésben, hogy a különélő szülő és a gyermeke közötti kapcsolattartás mely okból maradt el, továbbá nem hozhatott döntést arról sem, hogy mindez kinek róható fel. Ezért az ítéltábla mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából az erre vonatkozó részeket, a kereset elutasításának egyetlen helyes indoka ugyanis nem az, hogy az alperes nem akadályozta a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartást, hanem az, hogy a keresetben sérelmezett magatartás – akár megvalósult, akár nem – személyiségvédelmi igényt nem alapozhat meg.

[15] Ezt az érvelést nem cáfolja az a tény, hogy a felperes nemcsak a Ptk. 4:178. §-ában biztosított kapcsolattartási jogának sérelmére hivatkozott, amely – az elsőfokú ítéletben kifejtett helyes indokok miatt – nem minősül személyiségi jognak. A személyiségi jogok körébe tartozó emberi méltósághoz fűződő jog és egyenlő bánásmódhoz fűződő jog megsértésének alapjaként ugyanis a felperes – a gyermekkel való kapcsolattartását rendező szabályok sérelme mellett – egyéb jogsértő magatartást nem jelölt meg. Mindez azt jelenti, hogy többlettényállást nem adott elő, azaz nem voltak olyan tényállításai, amelyeket nem a kapcsolattartásra vonatkozó speciális jogszabályi rendelkezések, hanem a személyiségi jog általános szabályai alapján kellett volna elbírálni. A különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás szabályainak esetleges megsértése pedig – a kifejtett okok miatt – egyetlen személyiségi jogot sem sérthet, így az az emberi méltósághoz való jog és az egyenlő bánásmódhoz való jog megsértésének sem minősíthető.

[16] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyesen döntött, amikor elutasította a keresetet. Ezen döntés megváltoztatására a fellebbezésben foglalt hivatkozások nem voltak alkalmasak, azok ugyanis kivétel nélkül annak alátámasztására szolgáltak, hogy a felperes és a gyermek közötti kapcsolattartás az alperes hibájából hiúsult meg. Ezt a kérdést azonban ebben a perben nem lehetett sem eldönteni, sem pedig véleményezni, ezért az elsőfokú eljárás során e körben lefolytatott bizonyítás teljesen szükségtelen volt, ami értelemszerűen azt is jelenti, hogy további bizonyításnak sem lehetett helye. Mindezek miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján – az indokolás pontosítása mellett – helybenhagyta.

[17] A Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján hivatalból észlelte ugyanakkor, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztott rendelkezni 6000 Ft feljegyzett kereseti illeték viseléséről. A felperes ugyanis a meg nem határozható perértékű megállapítási keresete mellett 500 000 Ft sérelemdíj iránti keresetet terjesztett elő, így pertárgyértékként a meg nem határozható perértékű megállapítási keresetre irányadó 600 000 Ft pertárgyértéket kellett figyelembe venni (EBH1999.94.). Ennek megfelelően a per során 36 000 Ft feljegyzett kereseti illeték merült fel, amelyből a felperes csak 30 000 Ft-ot fizetett meg: 15 000 Ft eljárási díjat a pert megelőző fizetési meghagyásos eljárásban, 15 000 Ft illetéket pedig a per során. Elsőfokú pervesztessége folytán a felperes köteles a fennmaradó 6000 Ft feljegyzett kereseti illeték megfizetésére is [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése].

[18] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére, valamint az alperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú díjának viselésére [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 101. §-ának (3) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése].

Debrecen, 2023. február 2.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró